

SOUČINNOST SVAZKŮ PVOS

Soudobá taktika vyšších svazků protivzdušné obrany státu zařazuje divizi PVOS do kategorie **taktických**, sbor PVOS do kategorie **operačně taktických** vševojskových svazků. Tyto svazky jsou prvním velitelsko-štábním stupněm, který organizuje a vede bojovou činnost druhů vojsk protivzdušné obrany státu — protiletadlového raketového vojska, stíhacího letectva, radiotechnického vojska a útvarů radioelektronického boje.

Mezi rozhodující úkoly, které taktika svazků PVOS řeší, je stanovení způsobů a organizace součinnosti druhů vojsk ve svazku PVOS, se sousedními svazky PVOS, s vojsky PVO a stíhacím letectvem frontu. Složitost tohoto úkolu vyplývá nejen z velkého počtu součinnostních partnerů, ale i z charakteru, charakteristických rysů, podmínek a úkolů bojové činnosti svazku PVOS.

Charakter bojové činnosti svazku PVOS závisí na jeho místě v systému protivzdušné obrany státu (a ve značné míře i na jeho místě v jednotném systému PVO členských států Varšavské smlouvy), jeho složení, charakteru vzdušné a kosmické operace, taktice bojové činnosti nepřítele a konečně i na všeobecných podmínkách vedení války.

Charakteristickými rysy bojové činnosti svazku PVOS jsou vysoká rozhodnost cílů a složitost vedení úderů, velký prostorový rozmach bojů, rychlý časový průběh, výjimečné vypětí v důsledku náhlých změn situace, hromadné použití sil a prostředků protivzdušné obrany a vedení bojové činnosti v podmínkách vysokých ztrát živé síly a bojové techniky.

Nejsložitější **podmínky** pro vedení bojové činnosti jsou v pohraničním svazku PVOS, především v důsledku minimální přiletové doby prostředků vzdušného napadení, velké intenzity působení prostředků vzdušného napadení v malých výškách a do celé hloubky prostoru bojové činnosti pohraničního svazku. Složitost podmínek se dále zvyšuje plněním úkolů protivzdušné obrany operační sestavy pozemních vojsk a bezprostředním ohrožením bojových sestav vojsk PVOS pozemními palebnými, tankovými a radioelektronickými prostředky nepřítele.

Hlavním úkolem pohraničního svazku v prvním sledu systému PVOS je zničit prostředky vzdušného napadení nepřítele na dalekých přístupech a zabránit jim v proniknutí do hloubky území státu. Hlavním úkolem svazku PVOS druhého sledu je dokončit zničení prostředků vzdušného napadení, které pronikly do hloubky teritoria.

Divize (sbor) protivzdušné obrany státu organizuje a realizuje součinnost se sousedními svazky PVOS i svazky jednotného systému PVO členských států

Varšavské smlouvy, s protiletadlovými raketovými a radiotechnickými útvary vojska PVO vševojskových armád a divizí a se stíhacím letectvem letecké armády frontu.

Cílem součinnosti svazku PVOS je sladit bojovou činností všech sil a prostředků PVO se stanovenými cíli boje, sladit ničení prostředků vzdušného napadení v čase a prostoru, poskytnout vzájemnou pomoc ve prospěch splnění dílčích bojových úkolů i v zájmu zničení vzdušného nepřítele na daném vzdušném operačním směru.

Základním předpokladem součinnosti mezi svazky PVOS je dokonalé a spolehlivé zabezpečení styků jejich prostorů bojové činnosti. Styky svazku PVOS (zejména křídelní styky mezi svazky prvního sledu) se za určitých podmínek mohou stát prostorem průlomu vlastního systému protivzdušné obrany nepřítelem. Proto zabezpečení styku koordinovaným vzdušným průzkumem, překrytím, palbou protiletadlového raketového vojska a sladěním bojové činnosti stíhacího letectva je jedním ze základních požadavků na odolnost a nepropustnost systému PVO.

V souladu s tímto základním úkolem se realizace součinnosti svazků PVOS v podstatě dělí na organizaci a realizaci součinnosti druhů vojsk, jejichž dislokace a prostory bojové činnosti jsou na styku se sousedními svazky PVOS.

Úkolem s poměrně nejmenší složitostí je organizace součinnosti útvarů a svazků **protiletadlového raketového vojska** sousedních svazků PVOS.

Stacionární charakter bojových sestav po důsledné analýze reálných prostorů překrytí systémů paleb umožňuje stanovit odpovědnosti za přidělování a ničení vzdušných cílů na stycích a při narušení systému velení stanovit zásady pro změnu podřízenosti, palebných jednotek sousedních útvarů.

Základní podmínkou pro zabezpečení spolehlivé součinnosti protiletadlového raketového vojska je souvislé radiolokační pole a dostatečně součinnostní spojení.

Součinnost **stíhacího letectva** sousedních svazků PVOS vytváří základní předpoklady pro okamžité soustředění hlavního úsilí PVO na v dané době nejvýznamnějším náletovém směru. Cílevědomá organizace a pružná součinnost stíhacího letectva zvyšuje efektivnost využití tohoto nejmanévrovějšího prostředku protivzdušné obrany.

Organizace součinnosti stíhacích leteckých útvarů sousedních svazků PVOS klade mimořádnou náročnost na sladění čar zasazení do boje, střetnutí a vyjítí z boje sousedních stíhacích leteckých útvarů, stanovení a osvojení způsobů předání a převzetí velení nad stíhači mezi naváděcími stanovišti sousedních svazků PVOS, organizaci přípravy pilotů a součinnostních letišť k opakovanému vzletu po přistání na těchto letištích.

Složitost situace na stycích zvyšuje nároky na organizaci součinnosti stíhacího letectva a protiletadlového raketového vojska sousedních svazků PVOS.

Praxe vedení bojové činnosti stíhacího letectva ve složitých podmínkách a za velké intenzity náletů ukazuje, že součinnost mezi sousedními svazky PVOS je nutné organizovat pružně a hlavně nepřetržitě. Vlétávání stíhačů do prostoru bojové činnosti sousedního svazku bývá velmi často spojeno se záměnami těchto stíhačů za cíle a s neúměrným komplikováním vzdušné situace v pásmech styku.

Základním východiskem pro organizaci součinnosti **radiotechnického vojska** sousedních svazků PVOS je analýza radiolokačního pole v pásmech styku. Na jejím základě můžeme určit kapacity uvědomování, hloubku a spolehlivost

vzájemného radiolokačního zabezpečení sousedních svazků PVOS a v souladu s těmito závěry organizovat součinnost aktivních prostředků PVO, především stíhacího letectva.

Velmi závažnou otázkou organizace součinnosti radiotechnického vojska sousedních svazků PVOS je cílevědomé stanovení obsahu a objemu vyměňovaných informací o vzdušné situaci. Analýza pravděpodobných hustot náletů i praxe operační přípravy vojsk ukazují, že při organizaci součinnosti radiotechnického vojska svazků PVOS nelze na obsah a objem informací uplatňovat tytéž požadavky, jako při organizaci součinnosti uvnitř svazku PVOS.

Kapacity součinnostních kanálů mezi průzkumnými informačními středisky svazků PVOS a především faktor času si vynucují stanovit takový obsah a objem vzájemných informací, které v první řadě zabezpečí sousedovi možnost včasného uvedení vojsk sousedního svazku PVOS do bojové pohotovosti, údaje pro základní rozhodnutí velitele na vedení bojové činnosti svazku a včasný vzlet stíhacího letectva. Bezpodmínečně nutné jsou informace o činnosti vlastních stíhačů v prostoru styku mezi svazky, popř. v prostoru bojové činnosti souseda. Praxe vedení bojové činnosti v neautomatizovaném systému velení ukazuje, že ve složité vzdušné situaci nepronikají k sousedovi informace o určitém počtu vedených cílů. Proto výměnu většího objemu informací o vzdušné situaci, především o polohách a charakteristikách vzdušných cílů, je nutné organizovat na nižších stupních radiotechnického vojska sousedních svazků.

Z těchto zásad a závěrů vyplývá, že organizace součinnosti svazků PVOS je nepřetržitým procesem, probíhajícím v závislosti na změnách organizačních struktur, výzbroje i taktiky prostředků vzdušného nepřítelů i vlastních vojsk. Organizace součinnosti svazků PVOS v míru musí zabezpečit, aby v okamžiku zahájení bojové činnosti i v případě nenadálého napadení vstoupily všechny stanovené zásady součinnosti v platnost. Zabezpečení tohoto závažného úkolu vyžaduje, abychom ve všech oblastech přípravy svazků PVOS přijali potřebná opatření.

Je to především zpracování plánů součinnosti a jejich udržování v použitelnosti a zkvalitňování součinnostního spojení. Všechny otázky výstavby, rozvoje systému velení a organizačních struktur musíme řešit v souladu s požadavky na zabezpečení součinnosti.

Rozhodující vliv na zkvalitňování součinnosti má komplexní automatizace velení svazků PVOS a propojování automatizovaných systémů mezi součinnostními svazky PVOS.

Jedním z hlavních úkolů je i systematická a cílevědomá příprava velitelů, štábů, směn velitelských (naváděcích) stanovišť a osádek letounů. Nedílnou součástí operačně taktické přípravy vojsk PVOS jsou nácviky součinnosti se sousedy v nejsložitějších podmínkách, spojené s působením stíhačů v prostorech bojové činnosti sousedů a s přistáním na součinnostních letištích.

Přesná a důsledná organizace součinnosti a systematické procvičování velitelů, štábů a vojsk je jedním z rozhodujících úkolů, který zabezpečuje koordinovanou činnost všech sil a prostředků PVO a v konečném výsledku vysokou efektivnost, odolnost a nepropustnost protivzdušné obrany.